

Warszawa, 21 lipca 2026 r.

Podmiot wnoszący petycję:

Fundacja Swobód Obywatelskich Auxiliator

ul. Czerniakowska 48/130

00-717 Warszawa

<https://auxiliator.pl>

e-mail: zarzad@auxiliator.pl

Adres do e-Doręczeń: AE:PL-71486-59127-EAJVD-12

Adresat petycji:

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 6/8,

00-902 Warszawa

PETYCJA

**w sprawie: WPROWADZENIA OBOWIĄZKU PUBLIKACJI AKTÓW PRAWNYCH W
JĘZYKU ANGIELSKIM**

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870), składam petycję w interesie publicznym.

Przedmiot petycji: *zmiany przepisów Ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) oraz Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 81 z późn. zm.).*

Uzasadnienie:

I Atrakcyjność inwestycyjna i rozwój gospodarczy

Obecny system prawny w Polsce, oparty na ścisłej ochronie języka polskiego jako jedyne języka urzędowego, stanowi istotną barierę dla zagranicznego kapitału. Z punktu widzenia NGO działającego na rzecz przejrzystości i rozwoju gospodarczego, postulujemy wprowadzenie oficjalnych tłumaczeń aktów prawnych na język angielski z następujących powodów:

1. **Redukcja kosztów transakcyjnych:** Obecnie inwestorzy zagraniczni są zmuszeni do korzystania z prywatnych, często nieprecyzyjnych tłumaczeń kluczowych ustaw. Oficjalne tłumaczenia zwiększyłyby pewność obrotu i obniżyły koszty wejścia na polski rynek.
2. **Przewidywalność i transparentność:** Inwestorzy podejmują decyzje w oparciu o analizę ryzyka prawnego. Brak dostępu do aktów normatywnych zawierających przepisy

powszechnie obowiązujące w języku międzynarodowym buduje barierę informacyjną, która może zniechęcać do lokowania kapitału w Polsce.

3. **Konkurencyjność gospodarki:** W procesie globalizacji ochrona tożsamości narodowej powinna iść w parze z otwartością na świat. Polska, jako część wspólnej Europy, powinna dążyć do standardów ułatwiających funkcjonowanie międzynarodowym podmiotom gospodarczym.
4. **Bezpieczeństwo obrotu:** Obowiązek stosowania języka polskiego w obrocie z udziałem konsumentów oraz w prawie pracy jest zrozumiały, jednak w relacjach B2B (biznes-biznes) brak oficjalnych wersji aktów prawnych utrudnia interpretację skomplikowanych przepisów, np. podatkowych czy rynkowych.

Analiza przepisów i propozycje zmian

Aby umożliwić publikację aktów prawnych w języku angielskim, konieczne są zmiany w dwóch kluczowych ustawach:

1. Ustawa o języku polskim

1. **Obecny stan:** Art. 5 ust. 1 nakłada na podmioty wykonujące zadania publiczne obowiązek dokonywania czynności urzędowych wyłącznie w języku polskim, "chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej".
2. **Proponowana zmiana:** Wprowadzenie w Art. 5 zapisu dopuszczającego (lub nakazującego w określonych kategoriach) sporządzanie pomocniczych wersji aktów prawnych w języku angielskim.
3. **Uzasadnienie:** Pozwoli to na zachowanie prymatu języka polskiego jako podstawy wykładni, jednocześnie otwierając drogę do oficjalnej komunikacji w języku angielskim w sferze gospodarczej.

2. Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych

1. **Obecny stan:** Ustawa określa zasady wydawania dzienników urzędowych, takich jak Dziennik Ustaw i Monitor Polski, jednak przewiduje ich publikację wyłącznie w formie elektronicznej bez wzmianki o wersjach obcojęzycznych.
2. **Proponowana zmiana w Art. 9 i Art. 10:** Dodanie przepisów obligujących Rządowe Centrum Legislacji do publikacji w Dzienniku Ustaw oraz Monitorze Polskim tłumaczeń na język angielski dla ustaw, w szczególności charakterze gospodarczym, finansowym, podatkowym, karnym, prawa pracy oraz z zakresu ochrony inwestycji.
3. **Zmiana w Art. 21:** Rozszerzenie kompetencji Prezesa Rady Ministrów oraz Rządowego Centrum Legislacji o obowiązek zapewnienia wysokiej jakości tłumaczeń kluczowych aktów prawnych.

II Jako NGO postulujemy, aby obowiązek i szeroka możliwość publikacji w języku angielskim objął akty prawa powszechnie obowiązującego oraz akty prawa miejscowego. Obecność zagranicznego kapitału oraz procesy migracyjne sprawiają, że decyzje podejmowane na szczeblu lokalnym mają bezpośredni wpływ na międzynarodowych uczestników obrotu:

1. **Lokalna atrakcyjność inwestycyjna:** Inwestorzy zagraniczni lokują kapitał w konkretnych gminach i powiatach. Brak oficjalnych tłumaczeń planów zagospodarowania przestrzennego, uchwał podatkowych czy regulaminów lokalnych stref ekonomicznych, ogłaszanych w wojewódzkich dziennikach urzędowych, podnosi ryzyko i koszty analizy prawnej projektów.
2. **Integracja cudzoziemców w społecznościach lokalnych:** Wiele polskich miast stało się domem dla tysięcy obcokrajowców. Oficjalne ogłaszanie w języku angielskim kluczowych uchwał (np. dotyczących transportu publicznego, gospodarki odpadami czy lokalnych podatków i opłat) ułatwi tym osobom przestrzeganie prawa i pełne uczestnictwo w życiu lokalnej wspólnoty.
3. **Standardy „Smart City” i przejrzystość samorządu:** Nowoczesny samorząd to samorząd otwarty. Prowadzenie zbiorów aktów prawa miejscowego w formie elektronicznej przez starostów i wójtów powinno obejmować wersje angielskie, co wpisuje się w ustawowy obowiązek stwarzania warunków do rozwoju języka jako narzędzia komunikacji międzyludzkiej.

Wskazanie przepisów do zmiany w zakresie prawa miejscowego

W celu wdrożenia tych postulatów, proponujemy zmiany w następujących przepisach:

1. Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych

1. **Zmiana w Art. 13:** Dodanie zapisu umożliwiającego **publikację w wojewódzkim dzienniku urzędowym pomocniczych wersji anglojęzycznych** dla aktów prawa miejscowego stanowiących uchwały województw, organów powiatów oraz gmin.
2. **Zmiana w Art. 28 ust. 1 i 2:** Nałożenie na starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast obowiązku (lub przyznanie wyraźnej kompetencji) do zamieszczania w prowadzonych przez nich **elektronicznych zbiorach aktów prawa miejscowego** również oficjalnych tłumaczeń tych dokumentów na język angielski.
3. **Zmiana w Art. 23:** Rozszerzenie kompetencji wojewody wydającego wojewódzki dziennik urzędowy o zapewnienie jakości i standaryzacji tłumaczeń najważniejszych aktów prawa miejscowego.

2. Ustawa o języku polskim

1. **Zmiana w Art. 4 pkt 2:** Wyraźne wskazanie, że organy jednostek samorządu terytorialnego, wykonując zadania publiczne, są uprawnione do sporządzania i udostępniania oficjalnych tłumaczeń swoich uchwał na język angielski w celu poprawy dostępności informacji publicznej.
2. **Uzupełnienie Art. 10 ust. 2:** Rozszerzenie możliwości towarzyszenia tekstom w języku polskim wersji w przekładzie na język obcy o akty prawa miejscowego eksponowane w urzędach i instytucjach użyteczności publicznej.

Podsumowanie:

Wprowadzenie języka angielskiego do systemu ogłaszania prawa powszechnie obowiązującego w Polsce, w tym prawa miejscowego pozwoli na realne otwarcie polskich regionów na świat. Umożliwi to samorządom skuteczną walkę o inwestycje i budowanie nowoczesnego,

inkluzywnego społeczeństwa, zachowując jednocześnie konstytucyjną i ustawową ochronę języka polskiego jako fundamentu tożsamości narodowej.

III Edukacji społeczeństwa oraz podnoszenia kompetencji językowych obywateli, to bardzo istotny argument tworzący filar naszej petycji, ponieważ opiera się na ustawowych zadaniach ochrony języka polskiego.

Postulujemy, aby publikacja aktów prawnych w języku angielskim była postrzegana nie jako zagrożenie dla języka ojczystego, lecz jako **narzędzie realizacji ustawowych celów ochrony języka polskiego**, do których należą:

1. **Doskonalenie sprawności językowej użytkowników:** Zgodnie z ustawą, ochrona języka polskiego polega m.in. na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji. Oficjalne, profesjonalne tłumaczenia aktów prawnych na język angielski stanowiłyby bezcenny zasób edukacyjny dla polskich prawników, studentów, urzędników i przedsiębiorców, pozwalając im na naukę precyzyjnej, międzynarodowej terminologii prawnej w oparciu o rodzime przepisy.
2. **Edukacja w dobie globalizacji:** Preambuła ustawy o języku polskim uznaje konieczność ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji. Współczesna edukacja obywatelska wymaga umiejętności poruszania się w międzynarodowym środowisku prawnym. Dostęp do ustaw w języku angielskim ułatwia polskim obywatelom promowanie polskiej kultury i rozwiązań prawnych w świecie, co jest jednym z celów ochrony języka.
3. **Wsparcie nauczania i integracji:** Ustawa nakłada obowiązek szerzenia wiedzy o roli języka w kulturze oraz wspierania nauczania języka polskiego. Publikacja aktów prawnych po angielsku wspiera proces edukacyjny tysięcy cudzoziemców, którzy na podstawie przepisów ubiegają się o urzędowe poświadczenie znajomości języka polskiego. Zrozumienie skomplikowanych procedur certyfikacji i egzaminów (**opisanych w art. 11a–11m Ustawy o języku polskim**) byłoby znacznie łatwiejsze, gdyby kluczowe przepisy były dostępne w powszechnie zrozumiałym języku angielskim.
4. **Transparentność informacji publicznej:** Prawo do informacji o prawie jest fundamentem edukacji społeczeństwa. Skoro organy państwa mają obowiązek nieodpłatnego udostępniania aktów prawnych do wglądu i pobrania w formie elektronicznej, rozszerzenie tej dostępności o wersję angielską podnosi standard edukacyjny i informacyjny całego państwa.

Wskazanie przepisów do zmiany w kontekście edukacyjnym

Aby zrealizować ten cel, proponujemy uzupełnienie wcześniej wskazanych zmian o następujące punkty:

1. **Zmiana w Art. 3 ustawy o języku polskim: Dodanie punktu 7 w ust. 1**, wskazującego, że ochrona języka polskiego realizowana jest również poprzez sporządzanie oficjalnych tłumaczeń aktów normatywnych na języki obce w celu ich promocji i ułatwienia komunikacji międzynarodowej.
2. **Zmiana w Art. 11 ustawy o języku polskim: Rozszerzenie katalogu wyłączeń**, aby jednoznacznie wskazać, że obowiązek stosowania języka polskiego w urzędach (**art. 5**) nie wyklucza publikacji równoległych wersji obcojęzycznych o charakterze informacyjno-edukacyjnym.
3. **Zmiana w Art. 27 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych: Wprowadzenie obowiązku prowadzenia w postaci elektronicznej skorowidzów oraz baz aktów prawnych również w wersji angielskiej**, aby zapewnić powszechny i nieodpłatny dostęp do nich na stronach Rządowego Centrum Legislacji.

Wprowadzenie tych zmian pozwoli na synergię między ochroną języka polskiego a potrzebami edukacyjnymi nowoczesnego, otwartego społeczeństwa, budując obraz Polski jako państwa dbającego o wysoką jakość komunikacji publicznej.

IV Integracja i interoperacyjność z systemem prawnym Unii Europejskiej

Zwracamy uwagę, że polski system ogłaszania aktów prawnych nie funkcjonuje w izolacji, lecz jest częścią szerszego, europejskiego ładu informacyjnego. Wprowadzenie oficjalnych wersji w języku angielskim jest niezbędne dla pełnej integracji z systemem UE z następujących powodów:

1. **Zasada wzajemności i dostępności:** Obecny porządek prawny zapewnia polskim obywatelom bezpłatny dostęp do zbiorów **Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej (Dziennika UE)** w języku polskim, co realizowane jest przez terenowe organy administracji rządowej. Polska, jako państwo członkowskie, powinna dążyć do zapewnienia analogicznej dostępności własnego prawa dla organów unijnych oraz obywateli innych państw członkowskich.
2. **Spójność z europejskimi standardami publikacji:** Unijny system promulgacji obejmuje szeroki zakres dokumentów (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje), które są publikowane w językach narodowych państw członkowskich. Oficjalne ogłaszanie polskich aktów w języku angielskim pozwoliłoby na bezpośrednią integrację krajowych baz danych z europejskimi portalami informacyjnymi (takimi jak EUR-Lex), co buduje spójność "wspólnej, różnorodnej kulturowo Europy", o której mowa w preambule ustawy o języku polskim.
3. **Usprawnienie współpracy międzynarodowej:** Polskie prawo przewiduje już sytuacje, w których konieczna jest ocena projektów finansowanych ze środków europejskich przez zagranicznych ekspertów. Brak oficjalnych, anglojęzycznych wersji aktów normatywnych utrudnia tę współpracę i zmusza do polegania na nieoficjalnych tłumaczeniach w kluczowych procedurach związanych z budżetem UE.
4. **Budowa europejskiej tożsamości prawnej:** Skoro polska kultura stanowi wkład w budowę wspólnej Europy, to polskie myślenie prawnicze powinno być zrozumiałe i dostępne bez barier językowych. Publikacja aktów w języku angielskim umożliwiłaby lepszą promocję polskich rozwiązań prawnych na arenie międzynarodowej.

Wskazanie przepisów do zmiany w kontekście integracji z UE

W celu realizacji powyższego argumentu, Fundacja Auxiliator proponuje modyfikację następujących przepisów:

1. Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych

1. **Zmiana w Art. 1 ust. 3:** Obecnie przepis ten stanowi jedynie, że zasady ogłaszania aktów UE oraz wydawania Dziennika UE określają przepisy unijne. Postulujemy dodanie zapisu o **interoperacyjności krajowego systemu ogłaszania aktów prawnych z systemem unijnym**, co obejmowałoby obowiązek publikacji kluczowych aktów (np. implementujących dyrektywy) również w języku angielskim.
2. **Zmiana w Art. 29b:** Rozszerzenie obowiązku bezpłatnego udostępniania zbiorów o **anglojęzyczne wersje polskich aktów prawnych**, analogicznie do dzisiejszego obowiązku udostępniania Dziennika UE w języku polskim.

2. Ustawa o języku polskim

1. **Uzupełnienie preambuły:** Dodanie fragmentu o konieczności zapewnienia otwartości polskiego systemu prawnego na potrzeby europejskiej wspólnoty gospodarczej i prawnej, co uzasadniałoby odstępstwa od zasady wyłączności języka polskiego w czynnościach urzędowych określonych w Art. 5.
2. **Zmiana w Art. 11: Doprecyzowanie punktu 9 (dotyczącego środków europejskich)** poprzez wskazanie, że akty prawne stanowiące podstawę tych procedur powinny być ogłaszane również w języku powszechnie używanym w handlu międzynarodowym, aby zapewnić transparentność oceny ekspertów.

Podsumowanie:

Integracja systemu krajowego z systemem UE nie jest jedynie kwestią techniczną, ale **strategicznym obowiązkiem państwa** wynikającym z obecności w strukturach europejskich. Pozwoli to na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego Polski i ułatwi obywatelom UE zrozumienie reguł panujących w naszym kraju, co jest bezpośrednio powiązane z ochroną interesów narodowych w procesie globalizacji.

IV Publikacja prawa w języku angielskim przez państwa narodowe jest instrumentem zwiększającym atrakcyjność regulacyjną i inwestycyjną, ale jej skuteczność zależy od oficjalności, aktualności i systemowej przejrzystości całego procesu publikacji prawa.

Publikacja prawa państw narodowych w języku angielskim może zwiększać jego atrakcyjność dla inwestorów, naukowców i praktyków prawa, ale sama translacja nie wystarcza bez przewidywalności, stabilności i łatwego dostępu do aktualnych wersji aktów. Prawo UE wskazuje, że państwa członkowskie ogłaszają swoje prawo w językach urzędowych, a wersje obcojęzyczne mają zwykle charakter informacyjny, co pokazuje, że angielski jest narzędziem zwiększania dostępności, nie zastępującym języka urzędowego.

Mechanizm atrakcyjności

Angielska publikacja prawa obniża barierę wejścia dla zagranicznych podmiotów, bo ułatwia im ocenę ryzyka regulacyjnego, compliance i kosztów transakcyjnych. W praktyce wzmacnia to konkurencyjność państwa jako miejsca lokowania kapitału, podobnie jak stabilność prawa opisywana w badaniach o atrakcyjności inwestycyjnej.

Ograniczenia

Sama dostępność tłumaczenia nie rozwiązuje problemu, jeśli tekst nie jest oficjalny, spójny lub regularnie aktualizowany. Portal e-sprawiedliwość podkreśla, że akty krajowe są ogłaszane w językach urzędowych, a wersje w innych językach służą głównie celom informacyjnym.¹

Praktyczny wniosek

Najsilniejszy efekt daje model mieszany: publikacja w języku urzędowym plus równoległe, wiarygodne tłumaczenie angielskie dla odbiorców zagranicznych. Taki model zwiększa przejrzystość prawa, wspiera inwestycje i poprawia międzynarodową czytelność systemu prawnego.

Publikowanie prawa w języku angielskim obniża barierę informacyjną i poprawia międzynarodową czytelność systemu prawnego. W praktyce wzmacnia to atrakcyjność państwa jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, oceny ryzyka regulacyjnego i lokowania inwestycji

Dlaczego to działa

Angielski pełni dziś funkcję podstawowego języka komunikacji w obrocie międzynarodowym, więc prawo dostępne po angielsku jest szybciej zrozumiałe dla podmiotów zewnętrznych. N-Lex pokazuje, że nawet w UE dostęp do krajowych baz prawa wspierany jest funkcją automatycznego tłumaczenia na języki urzędowe UE, co dowodzi znaczenia wielojęzycznej dostępności aktów prawnych.²

Dla inwestora lub konsultanta prawnego liczy się nie tylko treść normy, ale też koszt dotarcia do niej, porównania jej z innymi systemami i ustalenia, czy jest aktualna. OECD podkreśla w kontekście lepszego stanowienia prawa, że sposób wdrażania i przejrzystość regulacji ma znaczenie dla jakości otoczenia prawnego i gospodarczego.³

Co zwiększa atrakcyjność

Największy efekt mają trzy elementy:

- oficjalne lub urzędowo autoryzowane tłumaczenia,
- regularna aktualizacja wersji angielskich,
- spójne systemy publikacji online z łatwym wyszukiwaniem i porównywaniem aktów.

¹ https://e-justice.europa.eu/topics/legislation-and-case-law/national-legislation_pl

² <https://n-lex.europa.eu/n-lex/index>

³ <https://digital.gob.es/content/dam/portal-mtdfp/funcion-publica/gobernanza-publica/simplificacion/doc-referencia/Better%20Regulation%20Practices%20across%20the%20EU%202025.pdf>

Jeżeli państwo publikuje tylko wybrane akty albo robi to nieregularnie, wzrost atrakcyjności jest ograniczony. Samo tłumaczenie bez pewności co do jego statusu prawnego może raczej budzić ostrożność niż zaufanie.

Ograniczenia

Nie każde państwo narodowe ma interes, by w pełni „anglicyzować” publikację prawa, bo język urzędowy pozostaje elementem suwerenności i pewności prawa. Dlatego w praktyce lepszy jest model dwutorowy: język narodowy jako wersja rozstrzygająca oraz angielski jako wersja wspierająca dostępność międzynarodową.

Trzeba też pamiętać, że atrakcyjność państwa zależy nie tylko od języka publikacji, ale również od stabilności prawa, jakości instytucji i przewidywalności regulacyjnej. Bez tych czynników samo tłumaczenie nie wygeneruje trwałego efektu.

Dal przykładu oficjalne teksty prawa czeskiego w języku angielskim są bezpłatnie udostępniane przez czeski Parlament. Najlepszym miejscem do weryfikacji ustaw jest oficjalna baza Czech Laws in English - Poslanecká sněmovna (<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=2060>). Znajdziemy tam przetłumaczone na język angielski akty prawne dotyczące m.in. bankowości, prawa konstytucyjnego, ochrony konsumenta i cyberbezpieczeństwa.

Oświadczenie o zgodzie na publikację danych:

Wyrażam zgodę / ~~Nie wyrażam zgody~~* na ujawnienie na stronie internetowej Senatu moich danych osobowych w zakresie wnoszonej petycji.

Podpis:

Paweł Krzyżanowski

Prezes zarządu Fundacji Swobód Obywatelskich Auxiliator